

Research Paper

Functional Media themes of rap music in the context of hip hop subculture; Focusing on Persian underground rap music in the 80s and 90s

Mohammad Sajjad Kafi^{1*}, Mohammad Reza Borzoi²

1. M.A. student, Department of Islamic Studies, Culture and Communication, Imam Sadiq University, Tehran, Iran

2. Associate Professor, Department of Islamic Studies, Culture and Communication, Imam Sadiq University, Tehran, Iran

Received: November 24, 2021

Accepted: August 30, 2022

PP: September 10, 2022

Abstract

Nowadays, "music" is an influential medium and a culturally consumable commodity. Music creates effective and lasting spiritual and psychological effects due to the auditory attractions and psychological incitation. In recent years, "rap" music, as a media instrument of the "hip hop" subculture, has attracted many fans, who act in contradiction with the dominant culture of societies or the relationship between two is comprising tension, and in this sense, it is called "underground music". This type of music tries to excite and attract the most ordinary people of the society with the most street words (slangs). This type of media has different types in its texts and hypertexts and provides different functions for its listeners. This article tries to answer this question: "What are the media functions of Persian underground rap music in the 80s and 90s? With what themes does it promote itself? To get the answer, we used the qualitative method of theme analysis, and the lyrics of the four famous rap singers (UnderGround) in the last 20 years, which were about 92 songs and 6574 words, were coded and analyzed. We conclude that the functional themes of these texts are more about awareness, information, unconscious and conscious transmission of culture, sense of community and social cohesion.

Keywords:

music, media, Persian rap, hip hop, subculture, underground rap.

Citation Kafi, M.S., & Borzoi, M. (2021). Functional media themes of rap music in the context of hip hop culture, *Sociology of Culture and Art*, 4(2), 89-115.

Corresponding author: Mohammad Sajjad Kafi

Address: Department of Islamic Studies, Culture and Communication, Imam Sadiq University, Tehran, Iran

Tell: +989306778380

Email: sajadkafi33@gmail.com

Extended Abstract

1-Introduction

In today's world, "music" is an influential medium and a culturally consumable commodity. Music creates effective and lasting spiritual and psychological effects due to the auditory attractions and psychological incitation. In recent years, "rap" music, as a media instrument of the "hip hop" subculture. Hip hop refers to both a musical style/genre and a subculture originating in the 1970s out of the Bronx, New York. It has roots in African American, Jamaican American, and Latino American communities and was borne out of resistance to dominant mainstream, predominantly White U.S. culture. It has attracted many fans, who act in contradiction with the dominant culture of societies or the relationship between two is comprising tension, and in this sense, it is called "underground music". This type of music tries to excite and attract the most ordinary people of the society with the most street words (slangs). This type of media has different types in its texts and hypertexts and provides different functions for its listeners. This article tries to answer this question: "What are the media functions of Persian underground rap music in the 80s and 90s? With what themes does it promote itself? To get the answer.

2- Methods

To get the answer, we used the qualitative method of theme analysis. This analysis has three stages. It consists of Descriptive, Interpretive, Relational. Also, this analysis was done using Maxqda software. The lyrics of the four famous rap singers (UnderGround) (They are: Hichkas, Qaf, Bahram, Fadaei) in the last 20 years, which were about 92 songs and 6574 words, were coded and analyzed.

3- Results

We conclude that the functional themes of these texts are more about awareness (The mass media should not only convey news and information, but also analyze the news correctly and explain them, and causal analysis of news phenomena and awareness of human beings about these causes will cause changes in the worldview of human beings.), information (The mass media are responsible for disseminating

news and information. Their mission is to transmit quickly, impartially and inform the news and events of our world, which is why these devices have caused the shrinking of the earth and the neighborhood of its inhabitants.), unconscious and conscious transmission of culture (Socialization through the media is a process that takes place by people absorbing and internalizing cultural values and norms. The transmission of culture or socialization of the new generation is done consciously and unconsciously: conscious socialization, i.e. the transfer of norms through the education of unconscious socialization, i.e. the new generation by seeing, hearing and dealing with cultural teachings and emulating the behavior, actions and speech of individuals. The previous generation becomes social.), sense of community (Mass media, especially in new societies where we are faced with the relative annihilation of sects and communities, we encounter people who live in unprecedented solitude in the vast mass of the city and the lack of traditional relationships. They take. Now the sound of the radio or the TV picture or the writing of the newspaper is a tool in the way of feeling social belonging. By reading the newspaper, we feel that we are also part of the chain of society) and social cohesion (The selection and interpretation of information in the environment by the media. This function strengthens social habits and customs and maintains consensus in society. The function of solidarity with the control and management of public opinion prevents the threat of social stability.)

4- Conclusion

But the other results: 2. The themes of informing and awareness have always been accompanied by some kind of protest. Because the rapper sees the ruling media as a means to justify and strengthen the government and believes that the media can change the facts, 3. Rap is one of the cultural components of the hip hop subculture that is used as cultural consumption in this subculture. But in addition to being a cultural commodity for consumption, it can also be considered a media that has the ability to transmit the specific insights and tendencies of this subculture to the next generation in a conscious and unconscious way

4. Rap music has localized the functional themes of the media for the hip hop subculture
5. One of the most important functions for the media is the function of entertainment and recreation. But there was less of a theme in the study that showed some kind of fun or entertainment.
6. If rap content helps to dispel the systems of insight, inclination and symbolism of the hip-hop subculture, then it can be said that rap has a distortion for the hip-hop subculture. For example, the most important goal of creating rap as a medium is to convey events that governments prevent from publishing, but mainstream rappers refuse to tell these events in order to get more money and audience.

5- Funding

There is no funding support

6- Authors' contributions

Mohammad Sajjad Kafi the corresponding author of this article, is student Masters

7- Conflict of interests

The authors declare no conflict of interest

مقاله پژوهشی

کارکردهای رسانه‌ای موسیقی رپ در چارچوب خرده‌فرهنگ هیپ‌هاپ (مورد مطالعه: رپ زیرزمینی فارسی در دهه‌های هشتاد و نود شمسی)

محمدسجاد کافی^{۱*}، محمدرضا برزویی^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده معارف اسلامی، فرهنگ و ارتباطات، دانشگاه امام صادق، تهران، ایران.

۲. دانشیار، دانشکده معارف اسلامی، فرهنگ و ارتباطات، دانشگاه امام صادق، تهران، ایران.

چکیده

در جهان کنونی، موسیقی رسانه‌ای تاثیرگذار و یک کالای پرمصرف فرهنگی محسوب می‌شود. موسیقی به‌واسطه جذابیت‌های سمعی و تهییج روانی افراد، اثرات روحی و روانی مؤثر و ماندگاری ایجاد می‌کند. در سال‌های اخیر، موسیقی رپ به‌عنوان ابزار رسانه‌ای خرده‌فرهنگ هیپ‌هاپ، طرفداران زیادی را جذب خود کرده است که عمدتاً در تنش و تضاد با فرهنگ غالب جوامع حرکت می‌کند و از این حیث به آن موسیقی زیرزمینی نیز گفته می‌شود. این نوع موسیقی سعی می‌کند با خیابانی‌ترین کلمات، عامی‌ترین افراد جامعه را تهییج و جذب نمایند. این نوع از رسانه در متن‌ها و فرامتن‌های خود انواعی یافته و کارکردهای متفاوتی را برای شنوندگان مهیا می‌کند. مقاله حاضر به دنبال پاسخ به این سؤال است که کارکردهای رسانه‌ای موسیقی رپ زیرزمینی فارسی در دهه‌های هشتاد و نود شمسی چگونه است و با چه مضامینی خودش را ترویج می‌کند؟ برای رسیدن به پاسخ، از روش کیفی تحلیل مضمون استفاده شد و متن‌آهنگ‌های رپ چهار خواننده زیرزمینی و معروف این حوزه در ۲۰ سال اخیر که قریب به ۹۲ آهنگ و ۶۵۷۴ کلمه بود، کدگذاری و تحلیل گردید. در نهایت به این نتیجه رسیدیم که مضامین کارکردی این متن‌ها، بیشتر حول آگاه‌سازی، اطلاع‌رسانی، انتقال ناآگاهانه و آگاهانه فرهنگ، تعلق اجتماعی و همبستگی اجتماعی بوده است.

تاریخ دریافت: ۳ آذر ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش: ۸ شهریور ۱۴۰۱

تاریخ انتشار: ۱۹ شهریور ۱۴۰۱

،

M

واژه‌های کلیدی:

موسیقی، رسانه، رپ فارسی، هیپ‌هاپ،
خرده‌فرهنگ، رپ زیرزمینی

* نویسنده مسئول: محمدسجاد کافی

نشانی: دانشکده معارف اسلامی، فرهنگ و ارتباطات، دانشگاه امام صادق ع، تهران، ایران

تلفن: ۰۹۳۰۶۷۷۸۳۸۰

پست الکترونیکی: sajadkafi33@gmail.com

۱- مقدمه و بیان مساله

مصرف فرهنگی فعالیت اجتماعی و کرداری روزمره است و فرهنگ به واسطه همین کردارهایی که مصرف فرهنگی می نامیم تولید یا بارور می شود. مصرف فرهنگی سبک زندگی ما و شکل نیازها و تمایلاتمان را سامان می دهد و مواد لازم را برای تولید تخیلات و رویاهایمان فراهم می کند. علاوه بر این نشان دهنده تفاوتها و تمایزات اجتماعی و نمایانگر تولیدات ثانویه ما در به کارگیری ابزارهای موجود است (کاظمیان، ۱۳۹۳: ۱۳۴). از طرفی خرده فرهنگ عبارت است از: گروهی که در فرهنگ جامع و کلی جامعه سهمیه بوده و دارای ارزشها، هنجارها و شیوه های زندگی خاص خود است. اگر تفاوت بین خرده فرهنگها به قدر کافی زیاد باشد نتایج آن احتمالاً تنش و تضاد اجتماعی خواهد بود (رابرتسون، ۱۳۹۱: ۷۹).

هیپهاپ یکی از خرده فرهنگهای جامعه مدرن است. هر فرهنگ و خرده فرهنگ دارای سه مولفه اصلی بینش، گرایش و نماد است که خود نماد اعم از عمل و اشیا-الفاظ نمادی است. به عنوان مثال بینش افراد در خرده فرهنگ هیپهاپ درباره ظلم موجود و نیاز به تغییر قابل احساس است. دارای گرایشهایی مبارزه طلبانه، اعتراضی و خشن و درعین حال وفادارانه و برادری هستند و نمادهای خاصی که خود به دو بخش عمل و اشیا-الفاظ نمادین تقسیم می شود. هیپهاپ در حال حاضر یک پدیده چندفرهنگی و جهانی است که شامل طیف وسیعی از فعالیتها از جمله رقص (بریک دنس)، موسیقی (رپ)، دی جی، گرافیتی است. (Dimitriadis, 2009) برای اشیا نمادین میتوان لباسهای گشاد (اصطلاحاً بگ)، پاره شده، کلاه کپ، دستبندها و گردنبندها و برای الفاظ نمادین میتوان شبکه معانی متفاوت در گفتار مانند دیس و دیس بک، زاخار، بتل و... را برشمرد.

از میان کالاهای فرهنگی مصرفی، موسیقی جایگاه و اهمیت ویژه ای دارد. (قاسمی، ۱۳۸۲: ۱۹۵-۱۹۶). موسیقی رپ را میتوان به عنوان یکی دیگر از رفتارهای موجود در این فرهنگ شناسایی کرد که قابلیت کالا و محصول فرهنگی بودن و رسانه بودن برای این خرده فرهنگ را دارد. در این نوشتار تمرکز ما بر ویژگیهای رسانه ای این موسیقی است.

رپ نوعی موسیقی است که از قافیه، گفتار ریتمیک و زبان خیابانی درست شده است که خواننده میشود یا هم خوانی میشود. رپ از خیابانهای داخل شهر بیرون آمده و ظاهراً بازتاب امیدها، نگرانیها و آرزوهای جوانان سیاه پوست شهری است (کوربین، ۲۰۰۵: ۳۶۰). موسیقی رپ به سه نوع اجتماعی، گنگ و عاشقانه تقسیم می شود. رپ اجتماعی به مسائل اجتماعی جامعه چون نابرابری، فقر و فحشا، مواد مخدر و بی عدالتی میپردازد و به زعم بسیاری این سبک از قوی ترین سبکهای موسیقیایی برای بیان مسائل و مشکلات اجتماعی به شمار میرود. (خادمی، ۱۳۸۸: ۲۹) ترانه های این نوع موسیقی اگرچه قافیه هایی ضعیف دارند و در نگاه بسیاری شعر ناب به حساب نمی آیند، اما با همین سادگی و پیرایگی خود می کوشند رویه دیگری از زندگی اجتماعی را به ما یادآوری کنند که آینه ای از زندگی مردم کوچه و خیابان است. به عبارت دیگر می توان گفت رپ فضای سفارشی شده موسیقی را که پر از قوانین سخت و آهنین است، خرد می کند تا بتواند با عامی ترین افراد جامعه ارتباط برقرار کند (خادمی، ۱۳۸۸: ۲۷). مع الوصف موسیقی رپ به عنوان یکی از نمادهای خرده فرهنگ هیپهاپ ابزار فرهنگی و رسانه ای این خرده فرهنگ محسوب می شود که یکی از مهم ترین مباحث نظری و کاربردی رسانه، جایگاه، نقش و کارکردهای متعدد رسانه ای آنها در جامعه است. در این نوشتار تلاش می کنیم که مضامین کارکردی رسانه ای این نوع موسیقی را برای خرده فرهنگ هیپهاپ با تمرکز بر رپ فارسی در ۲۰ سال اخیر بررسی و تحلیل نماییم. برای رسیدن به پاسخ این مساله، ابتدا تمامی متن آهنگهای خواننده های معروف و زیرزمینی رپ در ایران که عبارتند از: ۱- هیچکس ۲- بهرام ۳- قاف ۴- فدایی را جمع آوری و به حالت نوشتاری درآوردیم. سپس با استفاده از روش تحلیل مضمون، مسیر کدگذاری سه مرحله ای؛ کدگذاری توصیفی، کدگذاری تفسیری و کدگذاری فراگیر و یکپارچه ساز را با دقت در قالب نرم افزار Maxqda وارد و تحلیل کردیم. در فرایند این تحلیل ۹۲ آهنگ و ۶۵۷۴ کلمه کدگذاری گردید که در مرحله اول کدگذاری توصیفی (پایه) انجام شد که به ۲۹۵ کد رسیدیم و سپس از تجمیع و ادغام آنها به ۴۷ کد تفسیری (سازمان دهنده) رسیدیم. در نهایت به ۶ کد فراگیر رسیدیم که این کدها مضامین کارکردی اصلی و فراگیر موسیقی رپ فارسی را برای ما نمایان کردند.

۲- پیشینه پژوهش

۱- ۲: پژوهش‌های تجربی

موسیقی رپ کمتر با رویکرد ارتباطاتی بویژه رسانه‌ای تحلیل شده است. به این معنا که این موسیقی را بیشتر به عنوان یک عنصر از عناصر فرهنگی این خرده فرهنگ دانسته‌اند. این مقاله در پی این است که غیر از تایید این ویژگی، رسانه بودن این موسیقی را با بیشترین کارکردهای موجود رسانه‌ای منطبق کند. لذا نوآوری این مقاله تحلیل ارتباطاتی این پدیده اجتماعی و بیان مضامین کارکردی رسانه‌ای آن در چارچوب خرده فرهنگ هیپ هاپ خواهد بود.

جدول ۱: پیشینه پژوهش

نوع اثر	عنوان	نویسنده/تاریخ	جزئیات بیشتر (روش، نتیجه، مفاهیم)
کتاب	جامعه‌شناسی مصرف موسیقی	فاضلی محمد / ۱۳۸۶	روش پژوهش کمی، با استفاده از دو متغیر طبقه اجتماعی و سرمایه فرهنگی، در پی فهم تاثیر این دو در ذائقه موسیقایی مردم شهر تهران
کتاب	پیش درآمدی بر آسیب‌شناسی مصرف موسیقی در ایران	طوسی، افسانه و امام جمعه، فرهاد / ۱۳۹۷	ارائه یک الگوی تحلیل و تبیین علمی برای توسعه ی کیفی مدیریت فرهنگی کلان شهر تهران
پایان نامه کارشناسی ارشد	هویت جنسیتی و موسیقی رپ: تحلیل محتوای زنانگی و مردانگی در ترانه‌های رپ فارسی	صفری سیاهکلودی، پریسا / ۱۳۹۴	روش تحلیل محتوا، در پی بررسی زنانگی و مردانگی بازنمایی شده در متن های رپ فارسی مبتنی بر نظریه سرمایه فرهنگی بوردیو
پایان نامه کارشناسی ارشد	مطالعه میزان موسیقی رپ فارسی و عوامل موثر بر میزان محبوبیت گروه‌های پرمخاطب آن: شهر تهران	واشویی، مسعود / ۱۳۹۶	در پی عوامل موثر بر محبوبیت رپ بوده، ماحصل خواندن موزون واژه ها، طرز خاص بیان در متن موسیقی رپ و ویژگی صدای خواننده
پایان نامه کارشناسی ارشد	موسیقی رپ به مثابه پادفرهنگ	کاظمی، رضا / ۱۳۹۰	در پی فهم جایگاه موسیقی رپ در نزد نوجوانان و جوانان شهر رشت در نیمه اول سال ۹۰ بوسیله، روش تحلیل محتوا و مصاحبه
مقاله	جهان-محلی شدن موسیقی: مضامین دینی در رپ ایرانی-فارسی	نوربخش و مولایی / ۱۳۹۱	تطبیق شاخص های دینداری در مضامین اشعار رپ‌ها
مقاله	بررسی ویژگی‌های پدیده اجتماعی موسیقی رپ فارسی و میزان محبوبیت و عمومیت آن در ایران با تاکید بر جوانان و نوجوانان ۱۲ تا ۲۹ ساله شهر تهران	خادمی، حسن / ۱۳۸۸	انجام بحث پیرامون ابعاد اجتماعی موسیقی رپ، نظرسنجی میزان محبوبیت و عمومیت موسیقی زیرزمینی رپ در میان جوانان ونوجوانان در سطح تهران
مقاله	اثر گرایش به مصرف گونه‌های موسیقی مردم پسند و میزان پرخشگری در میان دانشجویان	صمیم و قاسمی / ۱۳۸۸	بررسی رابطه گرایش به مصرف گونه های موسیقی مردم پسند با میزان پرخشگری، وجود رابطه‌ی معنادار

۲-۲: ملاحظات نظری

موسیقی هر رویدادی است که با قصد تولید شود یا سازمان یابد، تا شنیده شود و یا دارای نوعی ویژگی موسیقایی پایه، مانند ارتفاع یا ریتم باشد یا به سبب چنین ویژگی‌هایی به آن گوش سپرده شود (کنیا، ۱۳۹۴: ۲۱). سبک‌های موسیقی زیادی وجود دارد که برخی از شاخه‌های اصلی آن عبارتند از: (۱) کلاسیک (۲) بلوز (غمگین و...) (۳) راک (۴) رپ (۵) باروک (۶) پاپ، (۷) R&B (ریتم بلوز) و... (ارنیک‌موزیک، بی‌تا). تعریف‌های متعددی از موسیقی زیرزمینی وجود دارد.^۱ جریان موسیقی آندرگراند (زیرزمینی) بیش از آنکه به جریان موسیقی بازار و موسیقی پرمخاطب روز وابسته باشد، با جریان‌های هنری-فرهنگی در دل شهرهای بزرگ پیوند یافته است. لغت فرهنگ زیرزمینی در ریشه، به جنبش‌های مقاومت و رهایی گفته می‌شود که معمولاً مخفی حرکت می‌کنند و بیرون از فرهنگ حاکم بر اجتماع حضور دارند (کوثری، ۱۳۸۸: ۱۳۳). جان فیسک رسانه‌ها را به سه گروه عمده تقسیم می‌کند و آن‌ها را رسانه‌های خویش‌نمون، بازنمون و مکانیکی می‌نامد. رسانه‌های خویش‌نمون رسانه‌هایی از قبیل صدا، چهره و بدن هستند. رسانه‌های بازنمون مستقل از ما وجود دارند مثل عکاسی، آهنگ‌سازی و رسانه‌های مکانیکی (تلفن، رادیو، تلویزیون، ویدئو، اینترنت، نوارکاست و...) برای انتقال کنش‌ها یا آثار ارتباطی خویش‌نمون و یا بازنمون به کار می‌روند. (بهرامی کمیل، ۱۳۸۸: ۲۰) بگفته‌ی مک‌لوهان از ۱۹۰۰ میلادی به بعد ما در دوره قبیله‌ای شدن مجدد هستیم و وسیله ارتباط در این دوره شفاهی بوده است که بوسیله‌ی کانال‌های ارتباطی (رسانه) صورت خواهد پذیرفت. برای مثال میتوان رادیو و تلویزیون [و در درجه‌ی بعد قطعه‌های موسیقی] را به عنوان رسانه ذکر کرد (مهدی‌زاده، ۱۳۹۷: ۲۶).

۱-۲-۲: مصرف فرهنگی موسیقی

سبک زندگی را میتوان به الگوهای کنش [انسجام بخش بودن] تعریف کرد که تمییزدهنده افراد جامعه از یکدیگرند و الزاما برای همگان قابل تشخیص نیست. اگرچه محقق اجتماعی میان آن و بقیه طیف رفتارهای افراد جامعه تمایز قائل می‌شود. (مهدوی کنی، ۱۳۸۷: ۲۰۰). بورديو معتقد است که سبک زندگی سبب تفاوت در مصرف فرآورده‌های فرهنگی می‌شود و به همین علت است که گروه‌های مختلف اجتماعی از انواع موسیقی، فیلم و کتاب استفاده می‌کنند. (غیاثوند، ۱۳۹۰: ۵۸) به عبارت دیگر موسیقی را میتوان یک مصرف فرهنگی دانست که سبک زندگی در نوع آن موثر است و استفاده از آن موسیقی می‌تواند باعث تقویت آن سبک زندگی شود. کوثری و مولایی با استفاده از تحلیل گفتمان و بررسی اشعار، رپ‌های موجود را به ۹ دسته تقسیم‌بندی کردند (کوثری و مولایی، ۱۳۹۱: ۹۸). خادمی هم سبک‌های موسیقی رپ را به گنگ، اجتماعی و عاشقانه تقسیم‌بندی کرده است. که جمع‌بندی این دو دیدگاه در جدول زیر آمده است.

جدول ۲: جمع‌بندی دو تقسیم‌بندی از انواع رپ

اجتماعی	گنگ	عاشقانه (غمگین-شاد)
	رپ خیابانی	لذت طلبی (شش وهشت)
	اعتراض رادیکال	شکست عشقی (دیس لاو)
		انتقادی اخلاق‌گرا
		دفاع از زن
		دفاع از حقوق همجنسگرایان (زن)

یک تقسیم بندی دیگر که برای رپ بیان شده است تقسیم بندی مین استریم^۱ و زیرزمینی^۲ است. رپ زیرزمینی یک اصطلاح رایج برای موسیقی رپ است. این موسیقی از کانون رایج تجارت بیرون است. هنرمندان در این نوع مستقل هستند و اغلب اشعار آگاهانه اجتماعی، یا ضدتجاری دارند که به وسیله‌ی آن مشخص میشود. (Cheryl, 2004: 336) این کلمه گاهی توسط خرده فرهنگ‌هایی که ظاهراً جریان اصلی (مین استریم) را نه تنها منحصر به فرد بلکه از نظر هنری و زیبایی شناختی فرومایه می دانند بیان می شود و آن‌ها را مزاحم می پندارند. (Pysnakova, 2013: 64). در جریان اصلی رپخوان‌ها بیشتر به دنبال مسائل مالی هستند و از فرهنگ عامه پیروی می کنند و زیاد در قید استحکام و یا انتقال خرده فرهنگ هیپ هاپ نیستند لذا در این مقاله ما منظورمان از رپ، موسیقی رپ زیرزمینی یا رپ خیابانی خواهد بود.

۲-۲: کارکردهای رسانه‌ای موسیقی

کارکردگرایی، به منزله‌ی رویکردی نظری، در مطالعه‌ی جامعه در دهه‌های بعد از جنگ جهانی دوم تثبیت شد. ریشه‌های این رویکرد را می توان به امیل دورکهایم رساند. دورکهایم رسانه‌ها و نیز دیگر نهادهای اجتماعی را در عملکرد طبیعی با جامعه واجد نقش اصلی و اساسی میدانند. (ویلیامز، ۱۳۹۰: ۶۶) بر اساس رویکرد کارکردگرایی، رسانه‌ها یکی از عناصر زیرمجموعه نظام محسوب می شوند که بخش‌های مختلف نظام را به یکدیگر مرتبط می سازند و ضمن تأمین نظم و یکپارچگی درونی نظام، ظرفیت پاسخ‌گویی آن را در بحران‌ها بر اساس واقعیت‌ها افزایش می دهند» (مهدی‌زاده، ۱۳۹۷: ۴۶). صاحب‌نظرانی که درباره کارکردهای رسانه‌های مدرن به اظهار نظر پرداخته اند، کارکردهای متفاوتی برای رسانه‌ها بیان کرده اند. هارولد لاسول و چارلز رایت دو تن از پژوهشگران و اندیشمندان هستند که به نقش و کارکرد رسانه‌ها توجه نشان داده‌اند. آنها معتقدند که رسانه‌ها دارای چند کارکرد هستند: کارکرد نظارت بر محیط (نقش خبری)؛ ایجاد همبستگی اجتماعی در واکنش به محیط (نقش ارشادی یا راهنمایی)؛ انتقال میراث فرهنگی (نقش آموزشی)؛ سرگرمی و پر کردن اوقات فراغت (مک کوئیل، ۱۳۸۲: ۸۳).

۳-۲-۲: موسیقی رپ و خرده‌فرهنگ هیپ هاپ در جهان

هیپ‌هاپ به یک خرده‌فرهنگ اشاره دارد که در دهه ۱۹۷۰ از محله‌های فقیرنشین برانکس نیویورک^۳ و تاحدودی هارلم^۴ سرچشمه گرفته است. این خرده‌فرهنگ، ریشه در اجتماع‌های آمریکایی آفریقایی تبار، آمریکایی جامائیکایی و آمریکایی لاتینی دارد و از مقاومت در برابر جریان اصلی غالب -همان فرهنگ سفید پوست عمدتاً- ایالات متحده ناشی شده است. (Nguyen & Ferguson, 2019: 99) البته اگر بیشتر به عقب بازگردیم، ریشه این سبک موسیقی را می توان در غرب آفریقا و تک خوانی‌ها، ترانه‌ها و نقالی‌های قبایل و اقوام ساکن در کشورهای چاد، نیجریه و گامبیا پیدا نمود (خادمی، ۱۳۸۸: ۲۸). برانکسی‌ها خرده فرهنگی شکل دادند که هیپ هاپ نامیده شد و در احزاب برانکس زمانی که دی جی شروع به ساززدن می کرد همراه با ضرب آهنگ به بیان کردن یک فکر خاص یا یک پیام که از لحاظ اجتماعی آشکار بود می پرداختند. موسیقی رپ ابتدا در آمریکا و در دهه ۱۹۷۰ به جهان معرفی شد. سیاه‌پوستان که از تبعیض و فقر خسته شده بودند، محتوای اعتراضی و عدالت‌خواهانه را در ترانه‌های بی‌نظم خود می‌گنجاندند (عطیه‌موزیک، ۱۳۹۹) موسیقی رپ از همان ابتدا به منزله ابزاری برای بیان نارضایتی سیاهان از وضعیت خود به کار گرفته شد. به طوری که بعدها سی ان ان (CNN) سیاهان نامیده شد (کوثری، ۱۳۸۸: ۱۴۹) به نقل از (Bennett, 2001). موسیقی رپ در دو دهه گذشته دچار تحولات اساسی شده است. یکی از مهم‌ترین آن‌ها در اوایل دهه ۱۹۹۰ با ظهور رپ گانگستا^۵ (گنگ)^۶ رخ داد (کوربین، ۲۰۰۵: ۳۶۰).

¹ MainStream
² UnderGround

^۳ در شمال نیویورک واقع شده است

^۴ یکی از محلات منتهن در شرق نیویورک

5 Gangsta
6 Gang

۴-۲-۲: موسیقی رپ و خرده فرهنگ هیپ هاپ در ایران

هیپ هاپ در ایران در دهه ی 90 میلادی متولد شد؛ به طوری که جوانان ایرانی ابتدا تنها با رقص هیپ هاپ آشنا شدند و سپس با موسیقی و رشته های ورزشی هنری مرتبط دیگر مانند اسکیت بورد. همچنین با مرور زمان نقاشی گرافیتی نیز در ایران ظهور کرد، اما پررونق ترین بخش از این خرده فرهنگ در ایران شامل موسیقی می باشد. (غضنفری و بابازاده، ۱۳۷۸: ۴۵) رپ در اواخر دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ (شمسی) به شکل جدی تری به کار خود ادامه داد. برخی از خوانندگان گروه های رپ، نه فقط به دنبال تقلید از سبک موسیقی رپ بلکه به دنبال تقلید همه عناصر خرده فرهنگ هیپ هاپ بودند. (کوثری، مولایی، ۱۳۹۱: ۹۳) در اواخر دهه ی هفتاد خورشیدی رپ فارسی شکل جدی تری به خود گرفت، گروه دونفره ی یاشار و شایان، سروش لشکری با نام مستعار هیچ کس و همین طور گروه زذبازی، یاسر بختیاری با نام مستعار یاس در ایران، بهنام مهرخوان با نام مستعار دیو سپید در آمریکا از اولین خوانندگان و سپس بهرام نورایی، عرفان، حصین رحمتی، رضا ناصری آزاد، از اولین گروه ها یا اشخاصی هستند که به رپ فارسی پرداختند.

۳- روش پژوهش

مراد از رپ در این تحقیق رپ زیرزمینی است. لذا مصداق هایی از رپ خوان های این نوع از رپ را مشخص کرده و متون اشعار آن ها را مورد تحلیل قرار داده ایم. تشخیص ما نسبت به این افراد اکثرا مورد وفاق اهل رپ و هیپ هاپ بوده است. سروش لشگری (هیچکس)، بهرام نورایی (بهرام)، اشکان فدایی (فدایی)، علی قاسمی (قاف) از چهره های ممتاز این قسم یعنی موسیقی زیرزمینی رپ هستند. در مجموع ۱۳۰ قطعه آهنگ را رصد کردیم. این قطعه ها همگی در بین دو دهه ۸۰ و ۹۰ هجری شمسی جای داشته اند. در این تعداد هر جا متنی مرتبط با مضامین رسانه ای مشاهده شد استخراج شده و مکتوب گردید که جمع این قطعه ها که مورد استفاده واقع شده اند به ۹۲ قطعه رسید. جدول ۵ ریز کلمات مکتوب شده و دسته بندی آن ها نسبت به خواننده ها است.

جدول ۵: اطلاعات قطعه های رپ

خواننده	تعداد قطعه های بررسی شده	کلمات مکتوب شده
هیچکس	۳۲	۱۷۴۸
بهرام	۲۷	۱۶۳۳
فدایی	۲۰	۱۹۳۱
قاف	۱۳	۱۲۶۲
جمع	۹۲	۶۵۷۴

در این تحقیق از روش تحلیل مضمون استفاده شده است. به دلیل داشتن نقطه ی متمرکز که همان مضامین رسانه ای بوده است این تحقیق در پی عرضه تفصیلی تر و جزئی تر مضمون رسانه ای یا گروهی از این نوع مضامین در درون داده ها بوده است. از طرفی به دلیل داشتن نظریه که کارکردهای رسانه ها را نمایان می کرد تحلیل مضمون این تحقیق قیاسی استفاده شده است. به این معنی که کدها براساس این نظریه انتخاب شده اند. تحلیل مضمون یک رویه یا فن تحلیلی جهت شناسایی یا کشف، تحلیل، گزارش مضمون ها، مفهوم ها و الگوهای تکرار شونده در داده ها است. (میرزایی، ۱۳۹۵: ۱۲۴۴) اگرچه این وجه تمایز این تحلیل با دیگر تحلیل های کیفی وابسته نبودن به چارچوب نظری است در عین حال این تحلیل میتواند در قالب های از پیش تعریف شده نیز عمل نماید (میرزایی، ۱۳۹۵: ۱۲۴۴). تحلیل مضمون روشی است که هم برای بیان واقعیت و هم برای تبیین آن به کار می رود. کینگ و هاروکز در سال 2010 با بررسی و جمع بندی تلاش های دیگر پژوهشگران تحلیل مضمونی، فرآیندی سه

مرحله‌ای را برای تحلیل مضمونی ارائه داده‌اند که در این پژوهش نیز از این فرآیند استفاده می‌شود. این فرآیند شامل سه مرحله‌ی کدگذاری توصیفی، کدگذاری تفسیری و یکپارچه سازی است (King and Horrocks, 2010: 152-155) به این منظور بعد از گوش دادن قطعه‌های موسیقی و سعی در فهم آن‌ها توسط وب سایت‌های موجود^۱، به آنها کدهای توصیفی اختصاص دادیم. تمام این روش با استفاده از نرم افزار MAXQDA انجام شده است. کدهای توصیفی که عدد آنها به ۲۹۵ کد می‌رسید را با بررسی‌های فراوان و سعی در کشف مضامین مرتبط به ۴۷ کد تفسیری تقسیم‌بندی کردیم و در ادامه این کدها را به ۶ کد یکپارچه ساز تقلیل داده و ادغام کردیم که در قسمت یافته‌های پژوهش به صورت تفصیلی به آن‌ها اشاره خواهیم کرد.

۴- یافته‌های تحقیق

کدهای یکپارچه ساز این تحلیل به شش کد منحصر شده است. این کدها نشان‌دهنده‌ی مضامین رسانه‌ای است که در متن‌های موسیقی زیرزمینی رپ وجود دارد. این کدها عبارت‌اند از:

اطلاع‌رسانی رپ

یکی از مهمترین کارکردهای رسانه‌ها و وسایل ارتباط جمعی اطلاع‌رسانی است. همانطور که بیان شد فرق فارق بین این کارکرد و آگاه سازی این است که آگاه سازی دلیل و علت واقع را نیز بیان می‌کند ولی این کارکرد فقط جنبه‌ی توصیفی دارد. بنابراین میتوان مضامین فراوانی را از محتوای این متن‌ها احصا کرد که تثبیت کننده این کارکرد باشد. با بررسی متون رپ زیرزمینی ۱۲۶ کد توصیفی را جدا کردیم که هر کدام به گونه‌ای خاص مضمونی از این کارکرد بودند که در ۱۵ کد تفسیری ادغام شدند. کدهای تفسیری عبارت‌اند از: عدم وجود امنیت در کشور، عدم توانایی پلیس در سامان بخشیدن، عدم آزادی رپ در ایران، تقاضای بالا برای رابطه جنسی، زندانی بودن بی گناهان، کشته شدن مردم در اعتراض‌ها، اعتیاد جوانان، وجود رانت در کشور، شفاف سازی وقایع توسط رپر، عدم آزادی بیان، عدم اشتغال اقتصادی جوانان، وجود مشکلات اقتصادی در ایران، ظالم بودن سرمایه داران، ظالم بودن دولت‌مردان، اخلاقی نبودن مردم. این کدها را ذیل «اطلاع‌رسانی رپ» کناریکدیگر گرد آوردیم. در کد تفسیری «وجود رانت در کشور» خوانندگان سعی در اطلاع‌رسانی از وجود رانت هستند و عدم توجه به تخصص را بیان میکنند. به عنوان مثال هیچکس در ترک "دست‌هاشو مشت کرده" میگوید: «همه رانتی تو داشتن تخصص اصراری نی» و یا بهرام در ترک "اینجا ایرانه" میگوید: «علم و تجربه رو از بین برده روابط» و... و یا در کد تفسیری «وجود مشکلات اقتصادی در ایران» خوانندگان از وضعیت مالی بد خود و طبقه ضعیف جامعه میگویند. به عنوان مثال هیچکس در ترک "حاجی فیروز" درباره خالی شدن جیب توسط قبض برق میگوید: «رسیده آخر خط، پیاده میشم پیاده میشم ولی در ا قفلن و بخت بد میذاره کارد زیر گِلوش- جیبشو خالی میکنه قبض برق و پرتش میکنن زمین خاک بشینه روش» و یا فدایی در ترک "واستا لاشی" از فقری که هنگام قدم زدن شبانه در خیابان مشهود است خبر میدهد. «ترس نداره که مرگ بزنی ریلکس قدم تو شهر، میبینی فقر و درد و فرق رقص و رپ و ماها خیابونیم این یه غریزست و رپ سرطانه منم مریضم خب»

آگاه‌سازی رپ

همانطور که بیان شد این مضمون کارکردی را میتوان همان اطلاع‌رسانی‌ای دانست که از سطح توصیف صرف گریخته و به سمت تبیین و تعلیل پیش‌رفته است. به عبارت دیگر در اطلاع‌رسانی افراد همان که می‌بینند را به صورت کامل گزارش می‌دهند اما در آگاه‌سازی افراد چیزی را بواسطه‌ی حواس خود ادراک کرده و بعد در ذهن تحلیل کرده و تفسیر خود را نسبت به آن ادراک بیان می‌کنند. نکته‌ی حائز اهمیت این است که تفسیر یا گزارش صرف یک امری تشکیکی بوده و طیف‌دار است. بنابراین در بررسی‌های انجام شده آن‌چه به گزارش صرف نزدیک‌تر بود را در قسمت اطلاع‌رسانی و آن‌چه تحلیل و تفسیری از خواننده بود را در این قسمت قرار دادیم. این مهم محقق نمی‌شد مگر با تسلط بر هر ترک بصورت مجزا و جداگانه. این قسم از کدیکیارچه ساز ماحصل ۱۵ کد تفسیری و ۷۱ کد توصیفی است. ۱۵ کد تفسیری عبارت است از: خراب بودن روان باعث اعتیاد، فقر یکی از عوامل اعتیاد، عدم کارکرد اعدام، سرشت پاک انسان‌ها، بازتولید کردن فرهنگ موجود، ظلم نظام سرمایه‌داری به زنان، عدم

۱ وب‌سایت‌های شرح رپ منظور است مانند مغز رپ

فکر کردن مردم امروزی، تربیت شدن بوسیله جامعه، مردسالارانه بودن فرهنگ ایرانی، شی بودن زن در ایران، شکاف طبقاتی در ایران، تشریفاتی بودن رییس جمهور در ایران، تغییر واقعیت با استفاده از رسانه در ایران، عدم عملی کردن عقیده‌ها، اشتباه بودن سنت و فکر قدیمی. در کد تفسیری «تغییر واقعیت با استفاده از رسانه در ایران» رپ خوان می‌خواهد با بیان چگونگی و دلیل تغییر واقعیت‌ها مخاطب را هشیار کند. به عنوان مثال هیچکس در ترک «خلافکارهای اصلی» می‌گوید: «اگه خودت قانون بذاری آسونه خلاف - رسانه همه چی رو میکنه آسوده برات» و یا بهرام در ترک «برش» می‌گوید: «جلوش تو تلوزیون یه اتو کشیده احمق - دروغ می بافه واسه مردم بدبخت» و یا فدایی در ترک «جعبه جادویی» که منحصر این ترک را برای رسانه تولید کرده است، می‌گوید: «اجتماع انسجام جمعی از رعیت واسه بردگی - حق که هیچ حتی خداتم دستت نی - خودتو پس بگیر». و یا در کد تفسیری «مردسالارانه بودن فرهنگ ایرانی» خوانندگان از اتفاقات و مسائل جزئی اجتماعی به مسائل ریشه‌ای نقب می‌زنند. به عنوان مثال قاف در ترک «فحش» می‌گوید: «بین اتاق و جامعه معلقیم - پیرو کوروش و محمدیم - ولی توو صف اختلاس معطلیم - می‌گیم برتریم اگه مذکریم».

انتقال آگاهانه فرهنگ در رپ

وجود این کد در متن‌های رپ - مانند هر رسانه‌ی دیگر - نشان‌دهنده‌ی این است که انتقال فرهنگ به صورت آگاهانه صورت می‌گیرد. آگاهانه بودن این انتقال با استفاده از کلمه‌های آمرانه و دستوری پدید می‌آید. این کد یکپارچه ساز ماحصل اجتماع ۱۷ کد توصیفی ذیل ۵ کد تفسیری می‌باشد که عبارت اند از: دستور به زیربار زور نرفتن، دستور به تغییر، دستور به خیابانی بودن، دستور به پاک بودن، موندگاری سبک زندگی رپر برای نسل جدید. در کد تفسیری دستور زیربار زور نرفتن خواننده، شنونده را نسبت به زیربار زور نرفتن تهییج میکند. به عبارت دیگر بینش دفاع در برابر حرف زور و اشتباه و همچنین تنفر نسبت به زور و زورگویی را به شنونده انتقال می‌دهد. به عنوان مثال قاف در ترک «صبح مثنوی» می‌گوید: «ولی نذار کسی مجبورت بکنه / سرکوبش بکنه پرنده خیال تو» و یا بهرام در ترک «اوترو» می‌گوید: «تو قفس باش، ولی رام‌نشدنی - پاک باش، حتی اگه دوس داری عکس همه باش، ولی قاب‌نشدنی».

انتقال ناآگاهانه فرهنگ در رپ

این کد یکپارچه‌ساز نیز به دنبال انتقال فرهنگ است. اما این انتقال ناآگاهانه پدید می‌آید. به گونه‌ای که با اسطوره شدن محتوای خواننده شده، شنونده سعی در تقلید و انجام کار بیان شده توسط خواننده را می‌کند. این کد یکپارچه‌ساز حاصل ۲۸ کد توصیفی که در ۵ کد تفسیری ادغام شده‌اند، می‌باشد. کدهای تفسیری عبارت‌اند از: اهمیت داشتن رفاقت، ارزشی بودن فدا شدن برای اعتقادات، خواهان تغییر بودن رپر، عدم توانایی در بستن دهن رپر، عدم تفریح رپر با رپ کردن. در کد تفسیری «عدم توانایی در بستن دهن رپر» خواننده سعی میکند که آزادی خود و عدم توانایی دیگران در جلوگیری دیگران نسبت به زدن حرف حق را اسطوره کرده و به نسل بعد و شنونده انتقال دهد. به عنوان مثال هیچکس در ترک «عاشقم» می‌گوید: «عاشق وقتیم که میدن بم اخطار - شاید فک می‌کنن اصلاح شم امسال - ولی انگار نه انگار / عاشق مبارزه‌ام و اسلحم قلمه» و یا بهرام در ترک «ساز» می‌گوید: «با این رخ بی نقاب با این زبون سرخ و سر سبز - میگم باز که یه یاغی ام ولی بین که خوشحالم من» و یا قاف در ترک «تاریک» می‌گوید: «واسه زندگی، دیگه جایی نی - آره می‌گیم که شاکی‌ایم، باکی نی».

همبستگی اجتماعی

کد یکپارچه ساز همبستگی اجتماعی را برای کدهای تفسیری‌ای اختصاص دادیم که به نوعی چگونگی جمع را بیان می‌کرد. به عبارت دیگر بعد از بررسی متن‌های رپ به این برخوردیم که خوانندگان در پی این هستند که شیوه‌ی در گروه و خرده‌فرهنگ بودن خود را بیان کنند. پرواضح است که با بیان سبک زندگی خود در پی ایجاد همبستگی هستند. چرا که همواره سبک زندگی از طرفی باعث تمایز و از طرف دیگر باعث خودی‌سازی می‌شود. کدهای توصیفی و تفسیری این کد یکپارچه ساز به ترتیب ۳۲ و ۵ بود. کدهای تفسیری عبارت‌اند از: هنجارشکن بودن ما، در خیابان بودن ما، فروتن بودن ما، بی پول بودن ما، دعوایی بودن ما. در کد تفسیری «هنجارشکن بودن ما» خوانندگان از قوانین و آدابی که در جامعه موجود است می‌گویند در ادامه به نقض کردن و مجازات کشیدن این نقض کردن هم می‌پردازند و آن را برای خود یک شاخصه و وجه تمایز از دیگران می‌دانند. به عنوان

مثال قاف در ترک "شک" میگوید: «دادا زیر و روی زمین هست دست من و برادرارم، رسماً هم خلاف ملاف و پاسوره کلان برام- ما سبکمون فرق داره کاملاً از بقیه» فدایی در ترک "میان غم‌هایم" میگوید: «سازگاریم با بازداشت و پرس‌وجو به هر شکل» و یا بهرام در ترک "راه‌من" خود رپ را نوعی ناهنجاری بیان کرده و به آن مفتخر است. «آخه رپ که نیست واسه‌ی (برای) شما بچه‌های خوب».

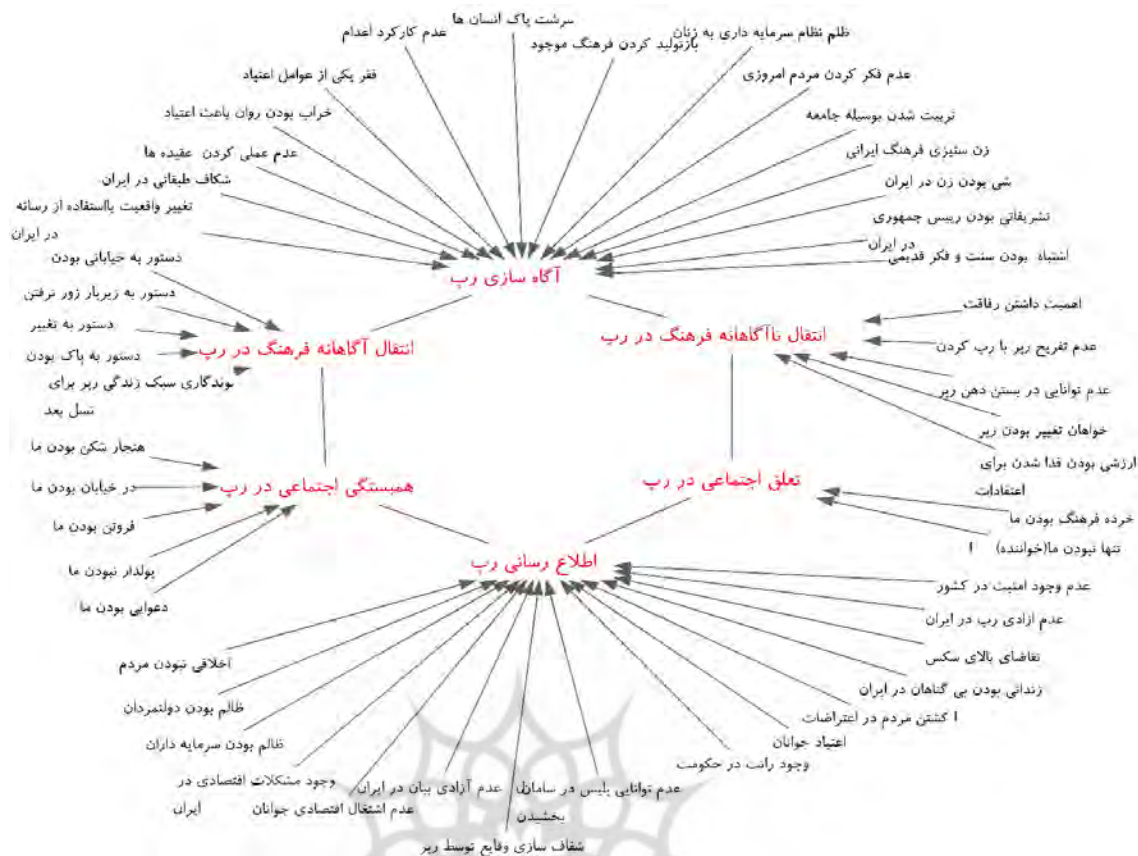
تعلق اجتماعی

رسانه‌ها در جوامع مدرن می‌توانند در احساس تعلق افراد نقش داشته باشند. جوامع مدرنی که افراد را کمتر از جوامع سنتی گردهم جمع می‌کند، اکنون با استفاده از رسانه‌ها این حس را در میان افراد القا می‌کند که آنها جزئی از یک اجتماع هستند. در بررسی‌های انجام شده یافتیم که رپ مضامینی که موید این کارکرد باشد را داراست و چه بسا این کارکرد را نیز داشته باشد. این کد یکپارچه ساز ماحصل ۲۱ کد توصیفی و ادغام این ۲۱ کد در دو کد تفسیری می‌باشد که عبارت‌اند از: خرده فرهنگ بودن خواننده و شنونده (ما)، تنها نبودن خواننده. در کد تفسیری «خرده فرهنگ بودن خواننده و شنونده» رپ‌خوان سعی دارد بصورت خیلی واضح، خود و دیگر خوانندگان رپ و شنونده‌های این نوع موسیقی را مختص یک خرده‌فرهنگ خاص بداند. این خرده‌فرهنگ خاص همانطور که بیان شد هیپ‌هاپ نام دارد. به عنوان مثال بهرام در ترک "نگاه" میگوید: «انگشت اشارم روی کلته- چون ریشه مشکل اینجاست- من ساکن همین ریشه‌ام- از اینجا نمیرم هیچ وقت- به من میگن هیپ‌هاپ» و یا فدایی در ترک "من کی‌ام" میگوید: «من کی‌ام؟- اونی که هر قانونی میدید لقد میکرد- همیشه بود توی اقلیت» و یا بهرام در ترک "بیخیالش" از لباس خاص این خرده‌فرهنگ حرف می‌زند: «لباسامون چون مربوط به سبک خاصمونه بده- ننه بابا وقتی ماها رو میبینن فحش میدن ولی بچه هاشون بازم با ما دمخور میشن».

۵- بحث و نتیجه‌گیری

مفهوم فرهنگ جوانان در دهه ۱۹۵۰ گسترش یافت. تمامی نوجوانان و جوانان در علایق و سلاطین یکسانی در اوقات فراغت شریک‌اند و اکثر آنها به شکلی در حال طغیان علیه بزرگ‌تره‌ایشان هستند. قدرت خرج کردن بیشتر، ابزاری در اختیار جوانان نهاد تا ارزش‌های متمایز و آرمان‌های جداگانه خود را بیان کنند. از طرف دیگر بازارهای بزرگی برای علایق نوجوانان و جوانان - مشخصاً در حیطه‌های موسیقی و پوشش- توسعه یافت (شوکر، ۱۳۸۱: ۳-۴). در این میان مطالعات مکتب بیرمنگام فرضیه‌ای را تایید کردند که خرده‌فرهنگ‌های جوانان اشکال و سبک‌های موسیقی را به منزله پایه‌ای برای هویت خویش جذب و ابداع کرده و با این کار، نوعی سیاست ضد فرهنگ رسمی را تصدیق می‌کنند (هال و جفرسون، ۱۹۷۶، و بلیس، ۱۹۷۸، هبیج، ۱۹۷۹ به نقل از شوکر، ۱۳۸۱: ۱۵). موسیقی بواسطه جذابیت‌های سمعی و تهییج روانی افراد، اثرات روحی و روانی موثر و ماندگاری را ایجاد می‌کند. در سال‌های اخیر، موسیقی «رپ» به عنوان ابزار رسانه‌ای خرده‌فرهنگ «هیپ‌هاپ»، طرفداران زیادی را جذب خود کرده است. هیپ‌هاپ یکی از خرده‌فرهنگ‌های جامعه مدرن است که دارای گرایش‌هایی مبارزه طلبانه، اعتراضی و خشن و درعین حال وفادارانه و برادری هستند. موسیقی رپ را میتوان به عنوان یکی دیگر از رفتارهای موجود در این فرهنگ شناسایی کرد که قابلیت کالا و محصول فرهنگی بودن و رسانه بودن برای این خرده‌فرهنگ را دارد. در این مقاله بر ویژگی‌های رسانه‌ای این پدیده اجتماعی و در پی احصاء مضامین کارکردی رسانه‌ای این خرده‌فرهنگ موثر و فراگیر حرکت کردیم. در این مقاله بعد از مباحث نظری، از بین افرادی که در حوزه رپ فارسی زیرزمینی شاخص و محبوب هستند؛ هیچکس، بهرام، قاف و فدایی را انتخاب کردیم و با بررسی قطعه‌های منتخب و مرجح، نمونه‌گیری را به صورت هدفمند انجام داده و به این منظور قطعه‌های دارای مضامین کارکردی رسانه‌ای را برگزیده و مکتوب کردیم. آنگاه با استفاده از روش تحلیل مضمون سعی در بیرون کشیدن مضامین کارکردی رسانه‌ای کردیم که ماحصل و خروجی تحلیل مضمون در نمودار شماره یک ترسیم شده است:

نمودار شماره یک: گدهای یکپارچه‌ساز و تفسیری

و در نهایت، نتایج این پژوهش را می‌توان در قالب شش مورد زیر خلاصه نمود:

- در موسیقی رپ زیرزمینی برخلاف انواع دیگر موسیقی حتی موسیقی رپ مین‌استریم، بیشتر می‌توان مضامین کارکردی رسانه‌ای را مشاهده کرد. این مضامین بیشتر با محوریت کارکردهای آگاه‌سازی، اطلاع‌رسانی، انتقال ناآگاهانه و آگاهانه فرهنگ و تعلق اجتماعی است.
- مضمون‌های اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی همواره همراه با نوعی از اعتراض بوده‌اند؛ چرا که رپر رسانه‌های حاکم را وسیله‌ای برای توجیه و تقویت حکومت می‌داند و معتقد است که رسانه‌ها می‌توانند واقعیت‌ها را تغییر دهند. - کد تفسیری "تغییر در واقعیت با استفاده از رسانه" با ۱۵ کد توصیفی موید این حرف خواهد بود- در این مضامین رپر که خود را در مقابل رسانه‌های حاکم و تاثیرگذار در جامعه می‌بیند سعی می‌کند اثر آن‌ها را کم کرده و واقعیت را از دریچه‌های دیگر گزارش کند- کد تفسیری "شفاف‌سازی وقایع توسط رپر" با ۲۳ کد توصیفی موید این حرف است- لذا بیشتر مضامین در این دو قسمت مخالف با اخبار و رسانه‌های حاکم است.
- همانطور که بیان شد رپ یکی از اجزای فرهنگی خرده فرهنگ هیپ هاپ است که به عنوان مصرف فرهنگی در این خرده فرهنگ مصرف می‌شود. اما علاوه بر اینکه می‌توان آن را یک کالای فرهنگی برای مصرف دانست می‌توان آن را رسانه‌ای دانست که توانایی انتقال بینش‌ها و گرایش‌های خاص این خرده فرهنگ به نسل بعدی را به طریق آگاهانه و ناآگاهانه دارد.
- بطور کلی، انطباق کارکردهای اصلی رسانه‌ها به شرحی که در ادبیات نظری گذشت با استنباط‌ها و دریافتهای جایگزین مشکل نیست. محتوا یا فعالیت واقعی که تجسم این کارکردها است نیز برحسب این که در خدمت مقاصد چه کسی قرار گیرد متفاوت خواهد بود. (مک کوپیل، ۱۳۸۲: ۱۱۰) لذا موسیقی رپ مضامین کارکردی رسانه را برای خرده فرهنگ هیپ هاپ بومی سازی کرده است. به عنوان مثال نسبت به کارکردهایی همچون نظم و ثبات اجتماعی بی تفاوت (رپ مین

استریم) و حتی ضدیت (رپ زیرزمینی) را نشان می‌دهد. بی تفاوتی از آن جهت که نسبت به ایجاد نظم و ثبات خرده فرهنگ هیپ‌هاپ در مقابل فرهنگ غالب ساکت است و ضدیت از آن جهت که به دنبال ایجاد نظم و ثبات گروهی در مقابل نظم و ثبات جامعه حاکم است- کد تفسیری "هنجارشکن بودن ما" با ۱۰ کد توصیفی موید این حرف است- لذا همانطور که در مقدمه هم به آن اشاره شد ضد فرهنگ دانستن هیپ‌هاپ بعید و دور از ذهن نیست. بنابراین آنچه گفته شد و با اطلاع از این که این مقاله در پی مطالعه رپ زیرزمینی است. پس ایجاد ثبات و نظم برای هیپ‌هاپ بوسیله‌ی رسانه‌ی رپ یک مضمون کارکردی بوده و البته برای جامعه یک مضمون کژکاری خواهد بود. به عبارت روشن‌تر برای فهمیدن کارکردهای رسانه‌ی رپ باید آن را در چارچوب خرده فرهنگی به اسم هیپ‌هاپ مطالعه کرد چرا که در اینگونه مطالعات نسبت فرهنگی وجود دارد.^۱

- یکی از مهمترین کارکردهایی که برای رسانه‌ها بیان می‌شود، کارکرد سرگرمی و تفریح است. اما همانطور که در نمودار، این مضمون بیان نشده است می‌توان به این نتیجه رسید که موسیقی رپ زیرزمینی با این نوع کارکرد دارای تضاد است. به عبارت دیگر در بررسی انجام شده کمتر مضمونی وجود داشت که نوعی تفریح، سرگرمی یا خوشی را نمایان کند. بلکه خود رپ‌خوان‌ها معترف هستند که رپ را برای سرگرمی انجام نمی‌دهند. کد تفسیری "عدم تفریح رپر بارپ کردن" موید این حرف است- البته در متون رپ‌های گفتمان لذت طلبی، که در جدول شماره یک دسته بندی شد می‌توان این نوع از مضامین را به وضوح مشاهده نمود.
- اگر محتوای رپ به پوچ شدن نظام‌های بینشی، گرایشی و نمادی خرده فرهنگ هیپ‌هاپ کمک کند آنگاه میتوان گفت که رپ دارای کژکارکرد برای خرده فرهنگ هیپ‌هاپ بوده است. برای مثال مهم ترین هدف برای خلق رپ به عنوان رسانه، رساندن آن وقایعی است که دولت‌ها از انتشار آن‌ها ممانعت می‌کنند اما رپ‌خوان‌های مین استریم برای بدست آوردن پول و مخاطب بیشتر از گفتن این وقایع خودداری می‌کنند. (کوثری، ۱۳۸۸: ۱۳۰ با مقداری تغییر) تمام کدهای تفسیری موجود ذیل کدهای یک پارچه‌ساز همبستگی اجتماعی، انتقال آگاهانه و ناآگاهانه فرهنگ نشان‌دهنده‌ی این حرف است.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

منابع

- باطنی، محمدرضا. (۱۳۷۱). فرهنگ معاصر انگلیسی- فارسی، چاپ دوم، تهران: انتشارات موسسه فرهنگ معاصر بهرامی کمیل، نظام. (۱۳۸۸). نظریه رسانه‌ها (جامعه‌شناسی ارتباطات)، چاپ اول، تهران: انتشارات کویر خادمی حسن. (۱۳۸۸). «بررسی ویژگی‌های پدیده اجتماعی موسیقی رپ فارسی و میزان محبوبیت و عمومیت آن در ایران با تاکید بر جوانان و نوجوانان ۱۲ تا ۲۹ ساله شهر تهران»، فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات، شماره: ۲۵-۵۶ رابرتسون، ایان. (۱۳۹۱). درآمدی بر جامعه (با تاکید بر نظریه‌های کارکردگرایی، ستیز، و کنش متقابل نمادی). بهروان، حسین، خراسان رضوی: انتشارات به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)
- شوکر، روی. (۱۳۸۱). «نسل من؛ مخاطبان، شیفتگان، خرده فرهنگها»، فرهادپور، مراد. وقفی‌پور، شهریار. ارغنون، شماره: ۱-۳۲ ساروخانی، باقر. (۱۳۷۳). جامعه‌شناسی ارتباطات، چاپ پنجم، تهران: انتشارات اطلاعات.

۱ نسبی گرایی فرهنگی بدان معنی است که اعمال جامعه دیگر [یا یک گروه] را فقط برحسب ارزشها و هنجارهای همان جامعه میتوان بطور کامل فهمید و درک نمود. (رابرتسون، ۱۳۹۱: ۷۶)

سورین، و. و تانکارد، ج. (۱۳۹۸). نظریه های ارتباطات، ترجمه علیرضا دهقان، انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، چاپ دهم
صدیق اورعی، غلامرضا. فرزانه، احمد. باقری، مهدیه. محمدی، سیده شیوا. (۱۳۹۸). *مبانی جامعه شناسی مفاهیم و گزاره های پایه*، چاپ
اول، قم: انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

غضنفری، نوید؛ بابازاده، بهمن. (۱۳۸۷). «بدنام». *همشهری جوان*، شماره ۱۸۷ ص ۴۵.
غیاثوند، احمد. مصطفوی، سیدرضا. (۱۳۹۰). *سبک مصرف کتاب و وضعیت کتاب خانه های عمومی در شهر تهران*، چاپ اول، تهران: جامعه
و فرهنگ.

قاسمی وحید. (۱۳۸۲). «تعامل موسیقی و جامعه»، *کاوش نامه زبان و ادبیات فارسی*، شماره: ۱۹۵-۲۱۴
کافی، مجید. (۱۳۸۵). *مبانی جامعه شناسی*، چاپ اول، قم: انتشارات مرکز جهانی علوم انسانی
کنیا، اندرو. (۱۳۹۴). *فلسفه موسیقی (دانشنامه استنفورد)*، نریمانی، گلناز، چاپ اول، تهران: انتشارات ققنوس
کوثری مسعود. (۱۳۸۸). «موسیقی زیرزمینی در ایران»، *فصلنامه جامعه شناسی هنر و ادبیات*، شماره: ۱۲۷-۱۵۸
کوثری، مسعود. مولایی، محمد مهدی. (۱۳۹۱). «گونه شناسی گفتمان های موسیقی رپ ایرانی - فارسی»، *فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات
فرهنگی و ارتباطات*، شماره: ۹۱-۱۱۶

مک کوایل، دنیس. (۱۳۸۲). *درآمدی بر نظریه ارتباطات جمعی*، مترجم: پرویز اجاللی، انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها
مهدی زاده، سیدمحمد. (۱۳۹۷). *نظریه های رسانه: اندیشه های رایج و دیدگاه های انتقادی*. تهران: همشهری، چاپ هفتم پاییز
مهدوی کنی، سعید (۱۳۷۸). «مفهوم سبک زندگی و گستره آن در علوم اجتماعی»، *فصلنامه تحقیقات فرهنگی*، شماره: ۱۹۹-۲۳۰
میرزایی، خلیل (۱۳۹۵). *کیفی پژوهی - پژوهش، پژوهشگری و پژوهش نامه نویسی*، جلد ۲، چاپ اول، تهران: نشر فوژان
ویلیامز، کوین (۱۳۹۰) *درک تئوری رسانه*. چاپ دوم، ترجمه رحیم قاسمیان، تهران، نشر ساقی.

Bateman, Antoney, Peter Bennett, Sarah Casey Benyamin and Peter Wall (2010). *Media Studies As*, London: Routledge

Cheryl L. Keyes (March 2004). *Rap Music and Street Consciousness*. University of Illinois Press.

Dimitriadis, G. (2009). *Performing identity/performing culture: Hip-hop as text, pedagogy, and lived practice*. New York: Peter Lang.

Kubrin, Charis E. (2005). 'Gangstas, Thugs, and Hustlas: Identity and the Code of the Street in Rap

King, N., & Horrocks, C. (2010), *Interviews in gualitative research*, London: Sage.

Lasswell, Harold (1948). Bryson, L., Ed. *The Structure and Function of Communication in Society*. The Communication of Ideas. New York, Institute for Religious and Social Studies.

Wright, Charles R. (1960). *Functional Analysis and Mass Communication*, *The Public Opinion Quarterly*, Vol. 24, No. 4, pp. 605-620

Nguyen, J., & Ferguson, G. M. (2019). A global cypher: The role of hip hop in cultural identity construction and navigation for Southeast Asian American youth. In J. McKenzie (Ed.), *Globalization as a Context for Youth Development*. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 164, 99-115.

Pysnakova, Michaela. (2012) "Understanding the Meaning of Consumption of Everyday Lives of 'Mainstream' Youth in the Czech Republic", *New Perspectives on Consumer Culture Theory and Research*, 62-70

سایت

- علی، (۱۳۹۹). «تاریخچه شکل گیری سبک رپ»، عطیه موزیک. <https://atiemusic.loxblog.com/post/1123>
- بی نام (۱۳۸۶). «رپ چیست؟»، رپ ۳۰ t، ۲۱/۱۰/۱۳۸۶ <https://rap30t.blogspot.com/post-21101386>
- بی نام (بی تا). «انواع سبک های موسیقی»، ارنیک موزیک، www.arnikmusic.com/Fa/Articles/

پیوست یک: جدول کدهای توصیفی پژوهش

ردیف	کدهای توصیفی	کدهای تفسیری
۱	پر شدن زخم خفیف انقلابیون با مقام و رتبه بها دادن به رانت بجای تخصص در کشور روابط به جای ظوابط در ایران دادن زیرمیزی در شهرداری و دادگاه ها و پاسگاه ها عدم بیچارگی با داشتن پارتی عدم زندانی شدن در صورت وجود پارتی صف اول نماز بوجود آوردن پست صف اول نماز بوجود آوردن مقام راحتی بوسیله ریش گذاشتن در ایران راحتی بوسیله یقه بستن در ایران	وجود رانت در کشور
۲	وطن(ایران) یعنی مرز داشتن آزادی بیان زندانی بودن نخیه ها جرم انگاری افکار انتقادی و غیر زندانی کردن اهل قلم(آگاه سازان) جواز نداشتن حقیقت گویی در ایران گفتگوی سیاسی فقط در تاکسی	عدم آزادی بیان
۳	وطن(ایران) یعنی بی ریا نبودن لطف دیگران درگیری سر صندلی مترو در ایران مفتی نبودن کمک مردم عدم وجود دست گیری در ایران گرگ بودن افراد جامعه سنگ دل بودن گرگها(افراد جامعه)	اخلاقی نبودن مردم
۴	بی اعتبار بودن روزنامهها واقعی نبودن عشق تحمیل شده از رسانه گول زنده بودن رسانهها نگفتن وقایع خیابان ها از رسانه درست نبودن اخبار در رسانه های ج عدم راستگویی در اخبار پرده زدن صداوسیما ایران بروقاع حفظ ظاهر در تلویزیون دروغ گفتن تلویزیون به مردم نمایش مخالف واقعیت در شبکهها(ظاهر سازی) تزییق کردن خبر و جلوگیری از فکر کردن توسط رسانه دروغ گویی در تلویزیون دنبال سانسور بودن آسوده کردن خلاف برای قانون گذار توسط رسانه جاگذاری حق توسط رسانه برای افراد	تغییر در واقعیت با استفاده از رسانه
۵	گفتن حقیقت توسط ما دیدن و مشاهدات واقعیت های خیابانها اعتبار داشتن چرک نویس های رپر(از نظر بیان وقایع) دیدن پنهانی ها توسط رپر بیان کردن دیده ها توسط رپر باز شدن چشم مخاطب به سبب نوشته های خواننده گفتن وقایع نه برای تفریح ریتم دادن به وقایع توسط خواننده استفاده از رپ در افشای سیاسی	شفاف سازی وقایع توسط رپر

	<p>استفاده از رپ در افزایش پول زیرمیزی فاش کردن حقایق توسط رپر گفتن گفتمنی‌های خیابان با استفاده از رپ حقیقت‌گویی رپرها از خیابان عکس گرفتن خواننده از خیابان سانسور نداشتن آگاه‌سازی‌های رپرها آگاه‌سازی با استفاده از رپ و خواندن آن بیان حرف‌ها به کمک رپ تأثیر خیابان بر قلم تداعی کردن خیابان در رپ توسط خواننده گزارش از واقعه‌ی مردمی خیابان و کوچه رپ کردن بخاطر عاصی بودن گزارش از سطح شهر توسط رپر سخت بودن نگفتن مشکلات</p>	
<p>وجود مشکلات اقتصادی در ایران</p>	<p>زیاد بودن فقیر در تهران قیمت مسکن از یک تا ۸ میلیون (گران بودن) مسجد رفتن برای کفش دزدی بی مسکن بودن ملت دزدی کردن ملت برای جای خواب درزندان اعتراض به اختلاس‌های مالی افراد اقتصادی آخر خط رسیدن کارگر بخاطر بی پولی خالی شدن جیب‌ها توسط قبض برق نیاز به پول داشتن هنگام خروج از خانه عدم وجود عکس افراد در تشییع جنازه دیدن فقر و درد در صورت قدم‌زدن در شب بودن تورم در ایران فرار از ایران بخاطر فقر وجود گرانی در ایران زنده بودن ایران بشرط بودن نفت خام</p>	<p>۶</p>
<p>شکاف طبقاتی در ایران</p>	<p>وجود اختلاف مالی پایین و بالا شهر وجود فقر فروشی و فقر در شهر بیداد کردن اختلاف طبقاتی در ایران</p>	<p>۷</p>
<p>شی بودن زن در ایران</p>	<p>خریدن زنان جنس بودن زن قیمت (مهریه) داشتن زن وسيله کار کردن زن در خانه برده‌جنسی بودن زن در خانه وسيله لذت بودن زن حتی در تاکسی</p>	<p>۸</p>
<p>عدم اشتغال مناسب اقتصادی جوانان</p>	<p>کم بودن کار و زیاد بودن جوانان مهندس در دخل واکسی سکس به عنوان بیکاری فاحشه شدن به خاطر طلبکار بودن صادر کردن دختر ۱۸ ساله ساقی بودن بخاطر کار نبودن فراگیری زن داشتن و بیکار بودن توامان در ایران مواد تفریح سالم جوانان</p>	<p>۹</p>
<p>عدم آزادی رپ در ایران</p>	<p>بستن دهن رپر بخاطر بیان وقایع گیر دادن پلیس به ما اخطار دادن به من به امید متحول شدن من</p>	<p>۱۰</p>

	گردن شکسته بودن تلو بخاطر رپر بودنش جرم داشتن و اراذل بودن رپر بدتر بودن اوضاع ما از لحاظ مجرم بودن (رپرهای اندرگرند) تحت تعقیب پلیس بودن رپر صف بستن مراجع قانونی ضدما دستگیر شدن خواننده	
ظالم بودن سرمایه‌داران	خورده شدن کوچکترها بوسیله بزرگترها آلوده بودن هوای اینجا به زور گرفتن زمین توسط قدرتمدان دروغ گویی کارفرما به کارگر بیگاری کشیدن از کارگر کودک کار: پالتوی پست سرمایه داران استفاده سرمایه‌داران از کارگران طمع بودن بعضی از افراد	۱۱
ظالم بودن دولت‌مردان	کندن و بردن سرمایه از مملکت توسط حکومتیان استبداد در حکومت وعده دادن خاتمی ظالم‌تر بودن این حکومت از ساواک وعده بودن حرف‌های رییس جمهور باج گرفتن ناجا بچه فرض شدن مردم از جناح نظام معرفی (حکومتی‌ها- بسیجی‌ها- پلیس‌ها) به عنوان خلافکار اصلی عدم پوشیدن جامه عمل به حرف‌ها توسط حاکمان اهمیت نداشتن کشته شدن انسان‌ها برای خلافکارای اصلی وعده دادن توخالی برای بدست آوردن رای اکثریت حرف جنگ برای دولت عواقب برای ملت گردن شکن بودن رییس جمهور منجمد کردن مغزها توسط ارباب‌ها برده خواستن بجای شهروند در ج فاسد بودن رییس‌ها در ایران بردگی نوین به واسطه پول توسط دولت‌ها آسون بودن خلاف کردن برای قانون‌گذار بی فایده بودن مدیر، مسئول هزینه شدن مالیت‌ها برای دفاع از سوریه دقل بودن دولت‌ها	۱۲
مردسالارانه بودن فرهنگ ایرانی	دید افراد جامعه به زن به عنوان سلیطه برابر نبودن حقوق زن و مرد در ایران در عمل: برتر بودن جنس مذکر استقلال مالی نداشتن زن مجازات زنان در طول تاریخ و مکان بی‌عدالتی نسبت به زنان در طول زمان و مکان	۱۳
تربیت شدن بوسیله جامعه	لاشخور شدن بخاطر رابطه داشتن با لاشخورها تبدیل شدن جوجه به لاشخور یادگرفتن خشونت از خیابان بارآمدن در خیابان و دیدن خشونت گرگ شدن در بین یک عده گرگ	۱۴
تشریفاتی بودن رییس جمهوری در ایران	دست بسته بودن رییس جمهور در ایران عدم توانایی آزاد کردن زندانیان توسط رییس جمهور	۱۵

۱۶	مردن انسان متفکر در جامعه معاصر عدم توجه به سوال‌های مهم زندگی در جامعه امروزی عدم توجه انسان‌ها به استثمار فکشان زندگی کردن حیوانی انسان‌ها شنیدن نظر بقیه در صورت تطابق با عقاید خود	عدم فکر کردن مردم امروزی
۱۷	رحم نداشتن نظام سرمایه داری آرایش غلیظ معلول اعتماد به نفس کم الفا کردن «خوشگل باش» توسط سرمایه‌داری باربی شدن نتیجه فهم فروش محصولات سکسی	ظلم نظام سرمایه‌داری به زنان
۱۸	کالایی شدن عقیده‌ها ارزون شدن عقیده‌ها خواستار تغییر نه عامل آن تفاوت در عقیده و عمل مردم فقط ادعا کردن شعارپرستی مردم در ایران	عدم عملی کردن عقیده‌ها
۱۹	خوب بودن ادم بد در روز تولدش سیاه نبودن روح بچه وقت تولد بی‌گناه بودن بچه ی بزرگ شده در خیابان	سرشت پاک انسان‌ها
۲۰	بنگی بودن جوانان موادی شدن نیروهای کاری پر بودن مواد در خیابان‌ها	اعتیاد داشتن جوانان
۲۱	راه افتادن جوب خون در خیابان چماق بدست بودن در ماجرای کوی دانشگاه کشته شدن مردم در ۸۸ شباهت وضعیت فلسطین در ایران کشته شدن مردم از اول انقلاب تا ابان ۹۸	کشتن مردم در اعتراضات
۲۲	زندانی بودن همه در کشور زندانی کردن راحت افراد زندانی بودن بی‌گناهان	زندانی بودن بی‌گناهان
۲۳	مکان رابطه جنسی شدن سینما فروش بالای رابطه جنسی عدم تاثیر تورم در فحشا	تقاضای بالا برای رابطه جنسی
۲۴	روی آسفالت بودن ما علاقه داشتن ما به خیابان در پارک بودن ما در شب بیرون بودن ما در شب گذشتن همه لحظه‌های من در خیابان زندگی تا مرگ در خیابان غریزی بودن صفت خیابانی برای خواننده فاز جوب و جدول داشتن توسط ما حس کردن زبری آسفالت توسط ما پناهنده‌ی کوچه بودن من بغل کردن آسفالت ترک نکردن خیابان توسط ما یادگاری ماندن اسم ما در خیابان شب گرد بودن ما زنده بودن بچه‌های خیابان تو خیابان زنده بودن رپر	در خیابان بودن ما

موندگاری سبک زندگی رپر برای نسل بعد	موندنی بودن من برجا ماندن صدای رپر(افکار) موندگار بودن حرف خواننده محدود به زمان و مکان نبودن من دمخور شدن فرزندان والدین منتفر از ما با ما خواندن برای نسل بعد برای من بودن گوشه ای از دل بچه ت خوشحالی برای موندن صدا بعد از مرگ	۲۵
عدم توانایی پلیس در سامان بخشیدن	قانون خیابان برابر قانون جنگل پایمال شدن حق در خیابان باوجود نیروی انتظامی خونی بودن زمین خیابانها دسترسی نداشتن پلیس به خیابانها	۲۶
عدم توانایی در بستن دهن رپر	شکست آنها در جلوگیری کردن از رپ خواندن عدم توانایی در بنخه زدن دهن رپر عدم شباهت نوشته ها به کفترجل مردن خواننده ولی رام نشدن او باج ندادن ما عاشق مبارزه بودن من عقب نکشیدن من یاغی بودن من داشتن زبون سرخ و سرسبز عدم باک و ترس از گفتن	۲۷
خواهان تغییر بودن رپر	جرقه بودن من برای تغییر نسل جدید تاثیر گذاشتن من در ذهن آدمها ناجی بودن ما اهنگ خواندن برای فکر کردن مخاطب و فهمیدن خودکار و اندیشه تنها ناجی باقی مانده در پی تغییر فکر بودن خواننده به دنبال جرقه برای تغییر توسط خواننده تغییر دادن به واسطه حرف خواننده	۲۸
هنجارشکن بودن ما	با انضباط بودن تو و بی انضباط بودن ما اخراج شدن از مدرسه زیر پا گذاشتن قانون توسط ما چت باز بودن ما در تضاد و تعارض بودن با پلیس توسط ما با انضباط نبودن خواننده سازگار بودن ما با بازداشت راحت خلاف کردن ما اهمیت نداشتن کلان برای ما رپ برای بچه های غیرخوب	۲۹
خرده فرهنگ بودن ما	گرافیتی بودن حرفا روی دیوار در اقلیت بودن ما حل نشدن من در حماقت عوام هیپ هاپ بودن من خاص بودن لباس ما عدم علاقه خواننده به هم رنگی تردشدن از اجتماع مردم خاص بودن ما تایید عام محصول پاپ بودن	۳۰

	عدم عادی بودن زندگی من (خواننده) مخالفت خواننده با فکر غالب توقع نداشتن به ماندن همه با من درس دادن هیپ هاپ نبودن ما مساوی با نبودن هیپ هاپ تعلق داشتن رپ برای قشر خاص مانند ماهی سیاه بودن خواننده در بین ماهیان سفید	
دعایابی بودن ما	کم شدن هرروز از جمع ما پاره شدن لباس ما در دعوا	۳۱
ارزشی بودن فدا شدن برای اعتقادات	افتخار کردن به خون ریخته شده برای اعتقادش کم بودن آدم مثل حسین و مسیح (علیهم السلام) (از نظر فدا شدن برای اعتقادات)	۳۲
اهمیت داشتن رفاقت	رفاقت یعنی نداشتن رفاه ناقابل بودن جان برای رفیق و ناموس ارزشمند بودن رفیق همچون میهن	۳۳
بی‌پول بودن ما	بی‌پول بودن ما جیب خالی بودن و گشنه بودن ما	۳۴
اشتباه بودن سنت و فکر قدیمی	چرت بودن اعتقادات موجود در مغز مخاطب دست پا بسته شدن به علت وجود سنت خراب بودن فرهنگ موجود سرگرمی بودن خواننده برای ملت با فکر سنتی خلاف بودن واقعیت با گفته‌های بزرگتران	۳۵
فروتن بودن ما	سرباز بودن ما خاکی بودن ما	۳۶
تنها نبودن ما (خواننده)	همسنگر بودن مخاطب با خواننده نزدیک بودن خواننده با مخاطب تنها نبودن خواننده در هیچ شرایطی متصل بودن ما به هم لشکر داشتن خواننده	۳۷
عدم تفریح رپر با رپ کردن	بازی نبودن رپ کردن نبودن رپ برای تفریح معنی‌دار بودن نوشته‌هایی خواننده عدم خوش گذرانی خواننده تفریح سالم نبودن رپ	۳۸
عدم وجود امنیت در کشور	حرف زدن دولت از بودن امنیت در حضور محافظ عدم توانایی حکومت در ایجاد امنیت از بین رفتن ارزوها در شهر مملو از ستم	۳۹
فقر یکی از عوامل اعتیاد	فقر عامل اعتیاد فقیران گرایش به اعتیاد: مشکل مالی، فکر به کمبودهای خانواده و ایند	۴۰
عدم کارکرد اعدام	اعدام مانع رسیدن به عدالت عدم متناسب سازی با اعدام کردن	۴۱
بازتولید کردن فرهنگ موجود	یاد دادن برای زن و مرد شدن افراد جامعه توسط حکومت یاد دادن خم شدن برای نشستن بر روی افراد هنر ابزاری برای ترویج اعتقادات بازتولید کردن فرهنگ بد	۴۲
خراب بودن روان باعث اعتیاد	دوا شدن مواد برای کاهش رنج روان پریشی آخرین علت اعتیاد	۴۳

دستور به زیربار زور نرفتن	دستور به قاب نشدن بودن مخاطب توصیه به عدم مجبور شدن مخاطب	۴۴
دستور به تغییر	مقابله ؛ تنها راه حل برای رفع مشکلات توصیه به خرج کردن عمر در یک راه جدید خواهش خواننده برای درک او	۴۵
دستور به خیابانی بودن	دعوت از مخاطب برای خیابانی شدن توصیه‌خاکی بودن به مخاطب برای رسیدن به اسفالت	۴۶
دستور به پاک بودن	دستور به پاک بودن مخاطب امرخواننده به مخاطب مبنی بر پاک بودن	۴۷

کدهای توصیفی و تفسیری

کدهای یکنواخت ساز	کدهای تفسیری	ردیف
اطلاع‌رسانی رپ	عدم وجود امنیت در کشور عدم توانایی پلیس در سامان بخشیدن عدم آزادی رپ در ایران تقاضای بالا برای رابطه جنسی زندانی بودن بی گناهان کشتن مردم در اعتراضات اعتیاد جوانان وجود رانت در کشور شفاف سازی وقایع توسط رپر عدم آزادی بیان عدم اشتغال اقتصادی جوانان وجود مشکلات اقتصادی در ایران ظالم بودن سرمایه داران ظالم بودن دولتمردان اخلاقی نبودن مردم	۱
آگاه سازی رپ	خراب بودن روان باعث اعتیاد فقر یکی از عوامل اعتیاد عدم کارکرد اعدام سرشت پاک انسان‌ها بازتولید کردن فرهنگ موجود ظلم نظام سرمایه‌داری به زنان عدم فکر کردن مردم امروزی تربیت شدن بوسیله جامعه مردسالارانه بودن فرهنگ ایرانی شی بودن زن در ایران شکاف طبقاتی در ایران تشریفاتی بودن رئیس‌جمهور در ایران تغییر واقعیت با استفاده از رسانه کشور عدم عملی کردن عقیده‌ها اشتباه بودن سنت و فکر قدیمی	۲
انتقال آگاهانه فرهنگ در رپ	دستور به زیربار زور نرفتن دستور به تغییر دستور به خیابانی بودن دستور به پاک بودن موندگاری سبک زندگی رپر برای نسل جدید	۳

انتقال ناآگاهانه فرهنگ در رب	اهمیت داشتن رفاقت ارزشی بودن فدا شدن برای اعتقادات خواهان تغییر بودن رپر عدم توانایی در بستن دهن رپر عدم تفریح رپر با رب کردن	۴
همبستگی اجتماعی	هنجارشکن بودن ما در خیابان بودن ما فروتن بودن ما بی پول بودن ما دعوایی بودن ما	۵
تعلق اجتماعی	خرده فرهنگ بودن ما تنها نبودن ما (خواننده)	۶

